



The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 22. prosinca 2021.

[Multimedia]

Samo poniznost je put koji nas vodi Bogu

Draga braćo i sestre, dobro jutro!

Danas, dok nas još svega nekoliko dana dijeli od Božića, želim se s vama prisjetiti događaja koji povijest naprosto ne može zanemariti, a to je Isusovo rođenje.

Kako bi izvršili naredbu cara Augusta, kojom je svima naloženo da se odazovu popisu stanovništva u mjestu iz kojeg potječu, Josip i Marija silaze iz Nazareta u Betlehem. Čim su onamo stigli, odmah traže smještaj, jer se čas poroda bližio, ali ga nažalost ne nalaze te je Marija prisiljena roditi u štali (usp. *Lk 2, 1-7*).

Zamislimo: Stvoritelj svemira... nije mu bilo dano mjesto gdje će se roditi! Možda je to nagovještaj onoga što će evanđelist Ivan izraziti ovako: „K svojim dođe i njegovi ga ne primiše“ (1, 11), a i onoga što će sâm Isus reći: „Lisice imaju jazbine, ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje bi glavu naslonio“ (*Lk 9, 58*).

Anđeo je bio taj koji je najavio Isusovo rođenje i to poniznim pastirima, a zvijezda ta koja je mudracima pokazala put do Betlehema (usp. *Mt 2, 1.9-10*). Anđeo je Božji glasnik. Zvijezda podsjeća da je Bog stvorio svjetlost (*Post 1, 3*) i da će to Dijete biti „svjetlo svijeta“, kako će On

samoga sebe nazvati (usp. *Iv* 8, 12,46), „svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka“ (*Iv* 1, 9), koje „u tami svijetli i tama ga ne obuze“ (r. 5).

Pastiri predstavljaju siromahe iz Izraela, skromne ljude koji su duboko u sebi svjesni vlastite nedostatnosti, te se upravo zato više od drugih uzdaju u Boga. Oni su prvi vidjeli Sina Božjega koji je postao čovjekom i taj ih susret duboko mijenja. U Evanđelju je zabilježeno da su se odande vratili „slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli“ (*Lk* 2, 20).

Oko tek rođenog Isusa su također mudraci (usp. *Mt* 2, 1-12). Evanđelja nam ne kažu da su bili kraljevi, niti koliko ih je bilo, niti njihova imena. Sa sigurnošću se zna tek da su iz daleke zemlje Istoka (može se misliti na Babilon, Arabiju ili Perziju tog vremena) krenuli na putovanje da pronađu kralja židovskog, kojeg u svojem srcu poistovjećuju s Bogom, jer kažu da mu se žele pokloniti. Mudraci predstavljaju poganske narode, posebice sve one koji su kroz stoljeća tražili Boga i kreću na put da ga pronađu. Oni predstavljaju također bogate i moćnike, ali samo one koji ne robuju onome što posjeduju, koji nisu „zaposjednuti“ stvarima za koje misle da ih posjeduju.

Poruka Evanđeljâ je jasna: Isusovo rođenje je univerzalni događaj koji se tiče svih ljudi.

Draga braćo i drage sestre, samo *poniznost je put* koji nas vodi Bogu, i, istodobno, upravo baš zato što nas vodi njemu, vodi nas i do onoga bitnog u životu, do njegova pravog smisla, do najpouzdanijeg razlog zbog kojega je život vrijedan življenja.

Samo poniznost nas širom otvara iskustvu istine, istinske radosti, spoznaje koja je važna. Bez poniznosti smo „zakinuti“, zakinuti za shvaćanja Boga, zakinuti za shvaćanja sebe samih. Trebamo biti ponizni da bismo razumjeli same sebe, a još više da bismo razumjeli Boga. Mudraci su mogli biti veliki po logici svijeta, ali oni postaju maleni, ponizni i upravo zato uspijevaju pronaći Isusa i prepoznati ga. Oni prihvaćaju poniznost traženja, odlaska na put, traženja, preuzimanja rizika, činjenja pogrešaka...

Svaki je čovjek, u dubini svoga srca, pozvan tražiti Boga: svi mi imamo taj nemir i naš posao nije taj nemir gasiti, nego ga pustiti da raste jer je to nemir traženja Boga; i, s istom milošću kao on, može ga pronaći. Učinimo svojom molitvu svetog Anselma (1033.-1109.): „Gospodine... nauči me tražiti tebe, i pokaži mi se kad te tražim; jer te ni tražiti ne mogu ako me ne poučiš, a ni naći ako se ne pokažeš. Daj da te tražim želeći i želim tražeći, daj da te nađem ljubeći i ljubim nalazeći“ (*Proslogion*, 1).

Draga braćo i sestre, želio bih pozvati sve muškarce i žene u betlehemsku špilju da se poklone Sinu Božjem koji je postao čovjekom. Neka svaki od nas pristupi jaslicama koje nađe u svome domu ili crkvi ili negdje drugdje, te u srcu učini čin klanjanja: „Vjerujem da si ti Bog, da je ovo dijete Bog. Molim te, daj mi milost poniznosti kako bih to mogao razumjeti“.

Želio bih u prvi red u molitvi pred jaslicama smjestiti *siromahe*, koje – kako je potaknuo sv. Pavao VI. – „moramo ljubiti, jer su oni na određeni način Kristov sakrament; s njima – gladnima, žednima, prognanima, golima, bolesnima i zatočenima – On se htio na mističan način poistovjetiti. Moramo im pomoći, patiti s njima, a i slijediti ih, jer je siromaštvo najsigurniji put do punog posjedovanja Božjega kraljevstva“ (*Homilija*, 1. svibnja 1969.). Zato moramo moliti za poniznost, kao milost: „Gospodine, daj da ne budem ohol, daj da ne budem samodostatan, daj da ne mislim da sam središte svemira. Daj da budem ponizan. Daj mi milost poniznosti. S tom poniznošću mogu te pronaći“. To je jedini način, bez poniznosti nikada nećemo naći Boga. Pronaći ćemo sebe same, jer osoba koja nema poniznosti nema pred sobom horizont, već samo ogledalo: gleda sebe samu. Molimo Gospodina da razbije to zrcalo i da možemo pogledati dalje, do horizonta, gdje je On. Ali to mora učiniti On: dati nam milost i radost poniznosti da idemo tim putem.

A zatim, braćo i sestre, želim otpratiti do Betlehema, kao što je učinila zvijezda s mudracima, sve one koji nemaju vjerski nemir, koji ne stavljaju pred sebe problem Boga ili se čak bore protiv religije, sve one koje se pogrešno naziva *ateistima*. Njima želim ponoviti poruku Drugog vatikanskog sabora: „Crkva čvrsto drži da se priznavanje Boga nipošto ne protivi čovjekovu dostojanstvu, budući da to dostojanstvo ima svoj temelj i svoje potpuno savršenstvo u samom Bogu. [...] Crkva jako dobro zna da se njezina poruka slaže s najdubljim željama ljudskoga srca“ (*Gaudium et spes*, 21).

Vratimo se kući sa čestitkom anđelâ: „na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim“. Sjetimo se uvijek: „U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego – on je ljubio nas [...]. On nas prije uzljubi“ (1 Iv 4, 10,19), tražio nas je. Ne zaboravimo to!

To je razlog naše radosti: netko nas ljubi, netko nas traži, a taj netko je Gospodin koji nas traži zato da nas nađe, da nas više ljubi. To je razlog naše radosti: znati da smo ljubljeni bez ikakvih zasluga, da nas Bog uvijek pretječe u ljubavi, ljubavi koja je toliko konkretna i stvarna da je postala tijelom i nastanila se među nama, u tom Djetetu koje vidimo u jaslicama. Ta ljubav ima ime i lice: Isus je ime i lice ljubavi koja je temelj naše radosti. Braćo i sestre, želim vam sretan Božić: čestit vam i svet Božić! I volio bih – dà, bit će lijepih želja, obiteljskih okupljanja, to je uvijek lijepo – ali da postoji također svijest da Bog dolazi “zbog mene”. Neka svaki pojedinik kaže to: Bog dolazi zbog mene. Trebamo biti svjesni da nam je za traženje Boga, za pronalaženje Boga, za prihvaćanje Boga potrebna poniznost: da ponizno gledamo na milost razbijanja ogledala taštine, ponosa, gledanja sebe samih. Treba gledati Isusa, gledati obzor, gledati Boga koji nam dolazi i koji dotične srce onim nemirom koji nas vodi nadi. Svima želim sretan i svet Božić!

Apel Svetoga Oca

Tijekom svoga putovanja na Cipar i u Grčku još jednom sam imao priliku izravno se susresti s

izbjeglicama i migrantima, ranjenima u svome čovještvu. Ustanovio sam također da samo nekolicina europskih zemalja podnosi najveći teret posljedica migracijskog fenomena na području Sredozemlja, dok to zapravo iziskuje odgovornost koju će zajednički dijeliti svi i od koje se nijedna zemlja ne može izuzeti jer je to problem čovječanstva.

Na poseban način, zahvaljujući velikodušnoj otvorenosti talijanskih vlasti, uspio sam dovesti u Rim skupinu osoba, koje sam upoznao tijekom moga putovanja: neki su od njih danas ovdje među nama. Dobro došli! Za njih ćemo se, kao Crkva, pobrinuti idućih mjeseci. To je mali znak za koji se nadam da će poslužiti kao poticaj za druge europske zemlje, kako bi omogućile mjesnim crkvenim stvarnostima da preuzmu na sebe brigu za drugu braću i sestre koje treba hitno preseliti, pratiti, promicati i integrirati.

Mnogo je, naime, mjesnih Crkava, redovničkih zajednica i katoličkih udruga koje su spremne primiti ih i pratiti prema plodnoj integraciji. Treba samo otvoriti vrata, vrata srca! Ne propustimo to učiniti ovoga Božića!